

Lachgas

bestuurlijk handelingsperspectief

Voor : Veiligheidsprofessionals van Midden-Nederland
Door : Bureau Regionale Veiligheidsstrategie, Romy Timmer
Versie : Oktober 2019, **CONCEPT**

Samen effectief voor een veilig Midden-Nederland

1 Inleiding

Het gebruik van lachgas als partydrug veroorzaakt steeds meer problemen. Zeker in combinatie met het gebruik van alcohol of andere drugs. Voorbeelden hiervan zijn [een toename van het aantal verkeersongevallen](#) na lachgasgebruik of jongeren die [overlast](#) in de buurt veroorzaken. Daarnaast kan (overmatig gebruik) [gezondheidsrisico's](#) met zich mee brengen.

Tegelijkertijd zijn er weinig tot geen regels die de verkoop van lachgas of het gebruik van lachgas beperken. Diverse gemeenten hebben bureau RVS gevraagd om meer kennis te bundelen over de (on)mogelijkheden om overlast en hinder als gevolg van verkoop en gebruik van lachgas, tegen te gaan.

Lachgas valt sinds 2016 onder de Warenwet en is daarom verkrijgbaar als 'waar' voor particulieren. In de Warenwet is geen specifiek verbod opgenomen. Hoewel op 3 september 2019 een motie (Bijlage 1) bij de Tweede Kamer is ingediend om de verkoop van lachgas voor recreatief gebruik aan banden te leggen, moeten gemeenten vooralsnog zelf de verkoop en het gebruik van lachgas reguleren. Deze handreiking is geschreven om gemeenten en hun partners hierin te ondersteunen.

Leeswijzer

Deze handreiking geeft eerst een actuele stand van zaken over het probleem van recreatief lachgasgebruik. Daarna beschrijft deze handreiking de mogelijkheden van gemeenten om verkoop en gebruik van lachgas te beperken. Op deze manier biedt deze handreiking een eerste aanzet om overlast als gevolg van lachgasgebruik tegen te gaan.

2 Het probleem van recreatief lachgasgebruik

2.1 Wat is lachgas?

Lachgas is een kleur- en geurloos gas en de werkzame stof is di-stikstofmonoxide (N₂O). Lachgas wordt in ziekenhuizen gebruikt als narcosemiddel of bijvoorbeeld door tandartsen als kortdurende pijnstillers. Daarnaast wordt lachgas gebruikt als drijfgas voor slagroomspuiten. Recreatief wordt lachgas gehaald vanuit ballonnen die met behulp van een slagroomspuit worden gevuld met gas uit (slagroom)patronen.¹ Onder recreatief gebruik wordt het gebruik van lachgas als partydrug verstaan.²

2.2 Risico's lachgas

Onderzoek wijst uit dat er recentelijk een toename is van recreatief gebruik van lachgas onder jongeren en jongvolwassenen, zowel binnen als buiten het uitgaansleven.³ Het gebruiken van lachgas is laagdrempelig: lachgas is gemakkelijk te verkrijgen omdat het sinds februari 2016 onder de Warenwet valt en veiligheidsrisico's nog niet concreet in beeld gebracht zijn. Hierdoor is lachgas verkrijgbaar in winkels, bij groothandels en bij bezorgdiensten. Er gelden geen specifieke productveiligheidsregels voor de verkoop van lachgas.⁴

Door deze laagdrempeligheid van lachgas kunnen gebruikers gemakkelijk lachgas kopen. Samen met de onduidelijkheid over de gezondheidsrisico's op zowel korte als lange termijn, maakt dat lachgasgebruik gewoner is geworden. Professionals maken zich dan ook zorgen, omdat de juiste risicoperceptie over lachgasgebruik niet aanwezig lijkt te zijn bij lachgasgebruikers. Voorbeelden van nadelige gevolgen van lachgasgebruik zijn [een toename van het aantal verkeersongevallen](#) en jongeren die [overlast](#) in de buurt veroorzaken. De verkoop van lachgas kan daarom worden gezien als een risico voor de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid en milieu.⁴

Daarnaast brengt het gebruik van lachgas positieve effecten met zich mee, zoals ontspannen gevoelens en een korte roes. Hierdoor heeft lachgas een onschuldig en positief imago; er worden weinig vragen gesteld over de negatieve gevolgen van lachgasgebruik. Toch zijn er wel negatieve effecten gerapporteerd over het gebruik van lachgas, zoals hoofdpijn, duizeligheid, wegvallen/*out* gaan, tintelingen of valpartijen. Gevaarlijk dus, omdat gebruikers zich niet direct bewust zijn van deze negatieve gevolgen van lachgas gebruik. Inmiddels zijn er gevallen bekend van ernstige gezondheidsproblemen na veelvuldig lachgasgebruik.

¹ Nabben, T., van der Pol, P., & Korf, D. J. Roes met een luchtje.

² <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/lachgas/vraag-en-antwoord/wat-is-%E2%80%98recreatief-gebruik%E2%80%99-van-lachgas>

³ Luijk, S. J., & Nijkamp, L. M. (2019). Recreatief lachgasgebruik en gezondheidsrisico's. *JGZ*, 51(2), 2-7.

<https://doi.org/10.1007/s12452-018-00166-z>

⁴ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/lachgas/vraag-en-antwoord/welke-regels-gelden-voor-handelaren-van-lachgas>

Samen effectief voor een veilig Midden-Nederland

2.3 Gezondheidsrisico's

Hoewel het RIVM in 2016 een [risicobeoordeling](#) heeft uitgevoerd met betrekking tot de schadelijke effecten van lachgasgebruik, zijn er aanvullend nog weinig onderzoeken gedaan naar de negatieve lange-termijn gezondheidseffecten van recreatief lachgasgebruik. Het RIVM geeft aan dat gebruikers duizelig kunnen worden, een verminderd oriëntatie vermogen kunnen hebben en wazig kunnen gaan zien. Ook neurologische gevolgen kunnen optreden als gevolg van een vitamine B12 tekort. Dit is echter slechts gerapporteerd bij langdurig en herhaaldelijk lachgasgebruik.

Op de [site van de GGD](#) wordt het volgende gezegd over de risico's van het gebruik van lachgas. De [factsheet](#) van het Trimbos instituut gaat hier dieper op in.

- ◆ Lachgas combineren met alcohol of andere verdovende middelen is zeer gevaarlijk, waardoor gebruikers onvoldoende zuurstof binnen kunnen krijgen;
- ◆ Hoewel onwaarschijnlijk, kunnen longen of lippen bevroren door verkeerd gebruik van lachgas direct vanuit een gasfles;
- ◆ Er kan een tekort aan zuurstof ontstaan in de hersenen bij lachgasgebruik. Bij een zuurstoftekort kan de gebruiker hoofdpijn krijgen, duizelig worden, zijn/haar evenwicht verliezen en/of flauw vallen;
- ◆ Lachgas gebruiken tijdens verkoudheid is gevaarlijk door de extra druk die ontstaat in het hoofd. Dit kan leiden tot oorpijn of zelfs tot blijvende gehoorschade;
- ◆ Het is waarschijnlijk dat lachgas slecht is voor de ontwikkeling van hersenen bij kinderen doordat lachgas de NMDA-receptor blokkeert;
- ◆ Zelfs uren na het gebruik van lachgas, kan de gebruiker 'na-ijlen' waardoor de gebruiker zich mogelijk slechter kan concentreren en minder goed kan opletten;
- ◆ Blijvende gehoorschade mogelijk bij gebruik lachgas wanneer de gebruiker verkouden is, doordat druk op het hoofd tijdens een verkoudheid groter is dan normaal;
- ◆ Verslaving is een risico omdat *craving* en gewenning kan optreden bij meer lachgasgebruik;
- ◆ Doordat lachgas de werking van vitamine B12 blokkeert kunnen er tintelingen, duizeligheid en een verdoofd gevoel in je vingers en tenen worden ervaren. Bij extreem veel gebruik kan zenuw schade aan het ruggenmerg worden opgelopen. Dit kan uiteindelijk leiden tot verlamming;
- ◆ Lachgas gebruiken tijdens een zwangerschap kan schadelijk zijn voor je ongeboren kind.

Het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) meldt dat het jaarlijkse aantal meldingen over gezondheidsklachten na het gebruik van lachgas toeneemt sinds 2015. Recent gaat deze melding over chronisch gebruik van lachgas. Hierover is meer te lezen in hun [jaaroverzicht van 2018](#).

Lachgas als partydrug wordt dus een steeds groter probleem. Maar wat kunnen gemeenten en hun partners hier nu aan doen? Het volgende hoofdstuk beschrijft suggesties voor de bestuurlijke aanpak.

3 Gemeentelijk handelingsperspectief

Wat kunnen gemeenten doen om het gebruik en/of de verkoop van lachgas tegen te gaan? Volgens het Trimbos instituut kunnen gemeenten zich richten op de gebruiker en op de verstrekker door: 1) de APV, 2) de verkoop aan banden te leggen en 3) de gebruikers te informeren over lachgas(gebruik). Deze drie manieren worden achtereenvolgend besproken.

3.1 De APV als instrument tegen lachgas

In de zomer van 2019 is de nieuwe model-APV aangeboden. In dit model is echter **geen** extra artikel over lachgas opgenomen. De VNG zegt daarover in hun ledenbrief van augustus 2019 dat de model-APV al voorziet in voldoende mogelijkheden om op te treden tegen hinderlijk gedrag. Die desbetreffende artikelen zijn hieronder uiteengezet. Daarnaast stelt de VNG dat bij evenementen waarvoor een vergunningsplicht geldt, de gemeente als voorschrift een 'verbod van verkoop van lachgas' in de vergunning kan opnemen met als motivering het voorkomen van hinder. De volledige ledenbrief is [hier](#) te vinden.

Model APV: Artikelen hinderlijk gedrag

Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

1. Het is verboden op een openbare plaats:
 - a. te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hek, omheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair of daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
 - b. zich op te houden op een wijze die voor andere gebruikers of omwonenden onnodig overlast of hinder veroorzaakt.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de artikelen 424, 426bis of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994

Artikel 2:49 Verboden gedrag bij of in gebouwen

1. Het is verboden zonder redelijk doel:
 - a. zich in een portiek of poort op te houden;
 - b. in, op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen.
2. Het is aan anderen dan bewoners of gebruikers van een flatgebouw, appartementsgebouw of een soortgelijke meergezinswoning of van een gebouw dat voor publiek toegankelijk is, verboden zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte van dat gebouw.

Artikel 2:50 Hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten

Het is verboden zich zonder redelijk doel en op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op een voor het publiek toegankelijke ruimte, dan wel deze te verontreinigen of te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze ruimte is bestemd. Onder deze ruimten worden in elk geval verstaan portalen, telefoonschermen, wachtlokalen voor het openbaar vervoer, parkeergarages en rijwielstallingen.

Een **goed voorbeeld** is het raadsvoorstel van Enschede. In dit voorstel wordt beschreven dat het wenselijk is regels op te stellen in de APV over het verbod van het gebruik van lachgas, over het verbieden van vergunningen voor evenementen als daar lachgas wordt verkocht en/of gebruikt en over het verbod van lachgas in horeca. Dit voorstel van augustus 2019 is [hier](#) te lezen, of te vinden in Bijlage 2. Gemeente Veldhoven heeft dit al opgenomen [in hun APV](#) (zie artikel 2.34a).

Samen effectief voor een veilig Midden-Nederland

3.2 Verkoop van lachgas beperken

Het Trimbos instituut heeft een [handreiking](#) en een [factsheet](#) uitgebracht om gemeenten te helpen bij de aanpak van lachgas. In deze handreiking is informatie te vinden over de gebruikers van lachgas en de maatregelen die getroffen kunnen worden om de verkoop van lachgas te beperken. Voorbeeld hiervan is het tegengaan van lachgasverkoop in de horeca en op evenementen en de handhaving daarvan. Daarnaast geeft de handreiking tips over het in kaart brengen van gebruikersgroepen binnen gemeenten, hoe gemeenten kunnen communiceren over lachgasgebruik en hoe het gesprek daarover gestart kan worden.

Voor wat betreft de verkoop van lachgas, is gemeente Alkmaar een **goed voorbeeld**. In de beleidsregels voor verlening van evenementenvergunningen hebben zij opgenomen dat aan de evenementvergunning nadere voorschriften kunnen worden verbonden over de verkoop van lachgas. Dit betekent een verbodsvoorschrift van de verkoop van lachgas tijdens evenementen. Deze maatregel heeft tijdens Koningsdag 2019 een afname laten zien van de openlijke verkoop van lachgas. Zie [hier](#) voor hun aanpak, ook te vinden in Bijlage 3.

Daarnaast krijgt gemeente Arnhem als eerste gemeente een [totaalverbod op de verkoop van lachgas](#). Dit wil zeggen dat naast de verkoop van lachgas op straat, ook de verkoop in horecagelegenheden aan banden wordt gelegd. Arnhem gebruikt hiervoor de Wet Milieubeheer die stelt dat de verkoper verplicht is om gevaren voor mens of milieu te beperken of te voorkomen. Het gebruik van lachgas kent gevaren waardoor de verkoper handelt in strijd met de wet.

3.3 Actief ontmoedigen van lachgas

In de handreiking van het Trimbos Instituut worden negen tips gegeven die professionals en gemeenten kunnen gebruiken voor het aanpakken van de verkoop en het gebruik van lachgas.

Tips voor informeren over lachgasgebruik

1. Ga met jongeren in gesprek over het gebruik van lachgas;
2. Maak een onderscheid in benadering van jongeren op basis van hun ervaring met middelengebruik en pas je boodschap hierop aan;
3. Er zijn verschillende gebruikers waarop de aanpak in voorlichting en benadering aangepast dient te worden;
4. Kom met een eerlijke boodschap; erken hierin de nog onbekende informatie over lachgasgebruik ook;
5. Besteed aandacht aan het risico dat de lachgasroes kan na-ijlen;
6. Ervaringen van gebruikers als onderdeel van de boodschap naar gebruikers;
7. Een boodschap over veelvoorkomende risico's is effectiever dan een boodschap waarin mogelijke risico's die zelden voorkomen de overhand hebben;
8. Jongeren reageren slecht op paniek-boodschappen;
9. Probeer niet mee te gaan in paniek en onrust over het thema.

Daarnaast noemt het Trimbos instituut dat het gesprek over lachgas op een ludieke wijze gestart kan worden, waarmee de drempel om over het onderwerp te spreken lager wordt. Een **goed voorbeeld** hiervan is gemeente Culemborg die vorig jaar [een grote inzamelactie](#) voor lachgasampullen opzette in combinatie met een prijsvraag om daarmee het lachgasgebruik in kaart te brengen en het gesprek op gang te brengen.

Bijlage 1 – Motie aan banden leggen verkoop lachgas voor recreatief gebruik

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

32 793

Preventief gezondheidsbeleid

Nr. 428

MOTIE VAN DE LEDEN KUIK EN DIK-FABER

Voorgesteld 3 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de populariteit en daarmee het recreatief gebruik van lachgas stijgt;

constaterende dat de gevaren van grootschalig recreatief gebruik van lachgas voor de gezondheid, de verkeersveiligheid en het milieu steeds vaker zichtbaar worden;

overwegende dat meerdere gemeenten overlast ervaren van het recreatief gebruik van lachgas, maar dat zij onvoldoende handvatten hebben om deze overlast tegen te gaan;

verzoekt de regering, om de verkoop van lachgas voor recreatief gebruik wettelijk aan banden te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Kuik
Dik-Faber

4 Bijlage 2 – Voorstel Gemeenteraad Enschede

Gemeente Enschede

Argumenten

1.1 Lachgas

De verkoop en het gebruik van lachgas (distikstofmonoxide, N₂O) is legaal. De verkoop van lachgas voor recreatief gebruik op evenementen en feesten heeft een enorme vlucht genomen sinds het middel onder de Warenwet valt, en niet meer onder de Geneesmiddelenwet. Het wordt door gebruikers nauwelijks als 'drug' gezien, maar als een relatief onschuldig middel. Lachgas beïnvloedt de waarneming (vervorming van beeld en geluid) en geeft een gevoel van bijna-bewustzijnsverlies, duizelingen en evenwichtsstoornissen. Er vindt een gedragsverandering plaats. Dit kan zowel euforie als onrust of angst geven. Het komt voor dat de gebruiker na gebruik buiten bewustzijn raakt.

Combinatiegebruik van lachgas en grotere hoeveelheden alcohol (of andere verdovende middelen) is gevaarlijk.

1.2 Gevaar voor de openbare orde, de veiligheid en de gezondheid

Net als landelijk het beeld is, constateert de politie in Enschede constateert al langere tijd een toename van openbare ordeverstoringen tijdens de uitgaansavonden in het uitgaansgebied Centrum in Enschede (het deel waar ook al een drugsgebruiksverbod geldt), waarbij het gebruik van lachgas al dan niet in combinatie met ander middelengebruik een belangrijke oorzaak vormt. In een straat of uitgaansgelegenheid vol publiek en bij evenementen, is dat risico het grootst. Het gebruik van lachgas leidt met name in combinatie met ander middelengebruik tot agressie en onvoorspelbaar gedrag bij de gebruiker en dientengevolge tot onrust, onveiligheidsgevoelens en irritatie bij andere bezoekers, waardoor de openbare orde en veiligheid in het gedrang komt. Bij grote evenementen (elders in het land) wordt dit ook waargenomen.

1.3 Juridisch kader

De Gemeentewet en de Algemene Plaatselijke Verordening

Voor zover de verkoop en het gebruik van lachgas wettelijk gereguleerd is liggen daar hogere en uitputtende hogere regelingen aan ten grondslag (de Warenwet, De Drank- en horecawet, de Opiumwet) met een motief dat is gelegen in de volksgezondheid.

De gemeentelijke wetgever kan dus niet in de regelgevende bevoegdheid van de landelijke wetgever treden en daar met hetzelfde motief (aanvullende) regels over vaststellen. Wanneer regels met betrekking tot de verkoop en het gebruik van lachgas worden gesteld vanuit het oogpunt van de openbare orde en de veiligheid, ligt er een ander motief aan ten grondslag gebaseerd op artikel 172 en 149 van de Gemeentewet, dat niet strijdig is met de hiervoor genoemde hogere regelgeving en waarin die hogere regelgeving niet voorziet. Er wordt daarmee voldaan aan het bepaalde in artikel 121 en 122 van de Gemeentewet.

Analoog aan het in artikel 2:48 APV opgenomen verbod van openlijk drankgebruik (in aangewezen gebieden) kan een dergelijke bepaling voor openlijk gebruik van lachgas in de APV worden opgenomen. In beide gevallen gaat het om een op zich zelf legaal te verkopen en te gebruiken product. Een gebruiksverbod is daarom alleen van toepassing wanneer dit gepaard gaat met gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins overlast veroorzaken. Daarnaast gaat het verbod op de verkoop en het gebruik van lachgas gelden voor door de burgemeester aangewezen gebieden (inclusief voor publiek openstaande gebouwen). Een dergelijk aanwijzingsbesluit wordt gebaseerd op een bestuurlijke politie rapportage, waarin naar voren moet komen dat er in het betreffende gebied gedurende een wat langere periode sprake is van incidenten waarbij de openbare orde is verstoord als gevolg van de verkoop en het gebruik van lachgas. Een algemeen, voor de gehele gemeente geldend gebruiksverbod is juridisch niet mogelijk en vanuit oogpunt van proportionaliteit ook niet wenselijk (het blijft immers een legaal product). Het verbod op de verkoop en het gebruik moet zich beperken tot aangewezen gebieden waar het vanuit oogpunt van openbare orde en veiligheid noodzakelijk is.

Evenementen worden ook gezien als locaties waar de verkoop en het gebruik van lachgas een verhoogd risico op openbare orde verstoringen met zich meebrengen, omdat op deze locaties grote aantallen mensen bijeenkomen in een vaak beperkte ruimte. Ervaringen elders in het land leren dat lachgasgebruik bij evenementen tot openbare ordeverstoringen en overlast leiden.

1.4 Handhaving

Door strafbaarstelling in de APV kunnen politie en Buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) strafrechtelijk handhaven wanneer het verbod wordt overtreden. Een overtreding wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

CS-Bestuur en Veiligheid-Veiligheid. A. Romita

Gemeente Enschede

1.5 Preventiebeleid

Het tegengaan van gebruik van lachgas is geen kwestie van alleen handhaven, goede voorlichting (aan jongeren) over de kwalijke gevolgen van overmatig gebruik ervan voor de gezondheid is minstens zo belangrijk. In Enschede neemt Tactus Verslavingszorg daar al een actieve rol in. Standaard wordt bij intakes voor behandeling gevraagd of er lachgas wordt gebruikt en zo ja, dan wordt daar gericht informatie over de gevaren en effecten gegeven.

Bij individuele preventietrajecten is er tevens aandacht voor lachgas, net als andere verslavende middelen en is er ondersteuning mogelijk wanneer een jongere problemen ervaart door Lachgas. In het preventie traject Moti-4 is dit een standaard vraag, waar ook extra informatie over de gevaren en effecten wordt gegeven als dit een onderwerp voor de jongere is. Ook in de voorlichting aan scholen is er aandacht voor het onderwerp, waarbij de richtlijnen van het Trimbos Instituut worden gehanteerd.

Landelijk wordt het preventiebeleid over gebruik van lachgas vanuit het ministerie van Volksgezondheid geïnitieerd.

De minister heeft het Trimbos- instituut gevraagd lachgas als specifiek thema mee te nemen in hun huidige preventie-aanbod aan scholen, ouders en uitgaanders.

Risico's

Over een verbod op lachgas zoals hier wordt voorgesteld bestaat (nog) geen jurisprudentie. Het voorstel wordt juridisch verdedigbaar geacht omdat aan het verbod een ander motief ten grondslag ligt dan waar andere (hogere) regelgeving op ziet (zie onder 1.3).

In het aanwijzingsbesluit dient de burgemeester te motiveren waarom het verbod in dat specifieke gebied vanuit oogpunt van openbare orde en de veiligheid moet gelden. De burgemeester kan daarbij ook besluiten het verbod in een bij de aanwijzing bepaalde vastgestelde tijdsruimte te laten gelden (bijvoorbeeld tijdens de uitgaansavonden, op specifieke tijden). De gevolgen voor de reguliere of 'normale' verkoop en gebruik van lachgas waarvoor het bedoeld is worden zo tot een minimum beperkt.

Financiële dekking van het voorstel

n.v.t.

Alternatieven

Een alternatief om het doel te bereiken is om afspraken te maken met de horecabranche en evenementenorganisatoren over het verbieden en tegengaan van verkoop en gebruik van lachgas in horeca en bij evenementen. Zie ook hierna onder 'Participatie'. Daarmee zou een deel van de problematiek kunnen worden opgelost. Echter wanneer individuele horecaondernemers of evenementenorganisatoren zich niet aan deze afspraken willen houden, kan daartegen juridisch niet worden opgetreden. Daarnaast valt de verkoop en het gebruik in de openbare ruimte niet onder de verantwoordelijkheid van deze betrokken partners, terwijl de politie juist constateert dat de problematiek zich vooral ook daar afspeelt.

Participatie

De belangrijkste stakeholders (evenementenorganisatoren, de verenigde horeca) stellen zich op het standpunt dat het onwenselijk is wanneer lachgaspatronen en lachgasballonnen bij evenementen en in de horeca worden verkocht en gebruikt. De Stichting Enschede Promotie (STEP) stemt in met een verbod bij evenementen. Zij nemen als direct betrokkenen hun verantwoordelijkheid als het gaat om het tegengaan van lachgas gerelateerde openbare orde, veiligheid en gezondheidsproblematiek. De VHSE/ KHN Enschede ziet graag dat het verbod algemeen en gemeentebreed wordt ingevoerd. Dat is zoals onder punt vermeld 1.3 om juridische redenen niet haalbaar.

Voor het bepalen van een gebied waarvoor het verbod gaat gelden baseert de burgemeester zich op een door de politie op te stellen bestuurlijke rapportage. De politie adviseert vanuit het oogpunt van de handhaving van de openbare orde en veiligheid waarom het nodig is het gebruik en de verkoop van lachgas in dat specifiek gebied te verbieden. Daaraan kunnen signalen van bewoners, winkeliers en horeca mede ten grondslag liggen.

Communicatie met direct betrokkenen:

- via de werkgroep Leefbaarheid en Veiligheid (politie, bewoners, (binnenstad)ondernemers, de horeca (VHSE/KHN), STEP.

Interne communicatie
Strategie en Beleid (Fysiek)
Handhaving

PR over besluit:
n.v.t.

CS-Bestuur en Veiligheid-Veiligheid. A. Romita

Gemeente Enschede

Persbericht, ja of nee:
ja

Vervolg

Na vaststelling van het voorstel door de raad wordt de burgemeester bevoegd gebieden aan te wijzen waar het verbod op lachgas van toepassing zal worden. Een dergelijk aanwijzingsbesluit zal ter kennisname aan het college en de raad worden toegezonden.

Rechtsgeldige bekendmaking van gemeentelijke regelgeving

Het verbod op lachgas treedt in werking op de eerste dag nadat het besluit tot wijziging van de APV op de voorgeschreven wijze is bekend gemaakt in het Gemeenteblad.

Bijlagen

motie verbod lachgas
raadsbesluit tot wijziging van de APV 2009

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,

de Burgemeester,

E.A. Smit

dr. G.O. van Veldhuizen

Bijlage 3 – Alkmaarse aanpak van verkoop lachgas

Informatie (intern / gemeenten):
Alkmaarse aanpak van verkoop lachgas:

In Alkmaar is na Koningsdag 2018 en de viering van Alkmaars Ontzet in 2018 een discussie ontstaan over het gebruik van lachgas. Tijdens deze evenementen was de verkoop op straat duidelijk zichtbaar. Er werden steekwagentjes met lachgascilinders rondgereden om lachgas aan de man te brengen. Tijdens een evenement op de Paardenmarkt werd openlijk lachgas verkocht door de organisator van het evenement. Groepjes gebruikers veroorzaakten overlast. De straten lagen vol met lachgaspatronen. Dit gaf vervolgens aanleiding tot het stellen van vragen door bewoners, bezoekers, verontruste ouders, de media en ook in de gemeenteraad. Vervolgens is gezocht naar mogelijkheden om de het gebruik en de verkoop van lachgas aan banden te leggen.

Sinds 2016 is de verkoop, handel, bezit en gebruik van lachgas als partydrug niet strafbaar. Lachgas valt onder de Warenwet. De verkoper van lachgas dient 'slechts' te voldoen aan de verplichtingen vanuit de Warenwet. Lachgas is dus een legaal product. Het gebruik in het algemeen, de verkoop in horeca en in winkels kan dan ook niet zomaar verboden worden. De ruimte om het gebruik van lachgas en de verkoop geheel aan banden te leggen is zeer beperkt. De mogelijkheden zijn er momenteel slechts in het beperken van de verkoop in openbare ruimte (op straat) en bij evenementen. Dit heeft geresulteerd in de volgende aanpak:

Evenementen

In de beleidsregels voor verlening van evenementenvergunningen (Uitvoeringregels evenementen) is opgenomen dat aan de evenementvergunning nadere voorschriften kunnen worden verbonden over de verkoop van lachgas. In de praktijk komt dit neer op een verbodsvoorschrift van de verkoop van lachgas tijdens het evenement. Niet alleen wordt de verkoop van lachgas verboden ook dient de organisator maatregelen te nemen dat verkoop door derden en gebruik van lachgas op het evenemententerrein wordt tegengegaan.

Bij verkoop op evenemententerreinen wordt gehandhaafd volgens de Uitvoeringregels evenementen: eerst een waarschuwing, waarna een dwangsom wordt opgelegd indien de overtreding niet na de waarschuwing ongedaan is gemaakt.

Venten en/of innemen van een standplaats

Buiten de evenementterreinen wordt gehandhaafd op venten met lachgas en standplaatsverkoop met lachgas:

In de Algemene plaatselijke verordening (Apv) staat dat venten niet is toegestaan indien de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid en milieu in het geding is. Bij de verkoop van lachgas vinden we dat hiervan sprake is.

Een standplaats mag volgens de Apv niet ingenomen worden zonder vergunning. Voor verkoop van lachgas verlenen we geen standplaatsvergunning. Ook hierbij zijn de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid en milieu in het geding.

Bij verkoop op straat (venten/standplaats) wordt een boete uitgedeeld en direct een dwangsbrief uitgereikt. Als de overtreding niet ongedaan wordt gemaakt dan verbeurt de verkoper 1000 euro per constatering tot max 8.000 euro.

Wat zijn de beweegredenen om de verkoop van lachgas aan banden te leggen:

- De verkoop van lachgas wordt gezien als een risico voor de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid en milieu;
- Het gebruik van lachgas zorgt voor onberekenbaar gedrag onder de (vaak jonge) gebruikers. Bewusteloosheid, omvallen, duwen, anders reageren op situaties en zelfs hallucinaties zijn een risico voor andere bezoekers tijdens de druk bezochte Koningsdag of andere evenementen;
- Zoals gebleken op voorgaande evenementen wordt het openlijk verkopen van lachgas en het gebruik van lachgas op "gemeentelijke" evenementen als aanstootgevend ervaren door veel bezoekers en ouders van jeugdigen.
- Volksgezondheid: er is nog heel veel onbekend over de gezondheidsrisico's van lachgas. Negatieve effecten op korte termijn zijn duizeligheid, hoofdpijn, tinteling van handen en voeten, misselijkheid en verwardheid, veroorzaakt door kort zuurstoftekort. Op de lange termijn kan veelvuldig gebruik zorgen voor vitamine B12 tekort, moeheid, coördinatiestoornissen, tintelingen en ook verslavingsverschijnselen liggen op de loer. Het Trimbos-instituut heeft in juli 2018 een handreiking opgesteld voor gemeenten. <https://www.trimbos.nl/docs/d7119b7e-e9d1-45ff-aa9a-505d52ae428b.pdf>
Inmiddels wordt er ook door artsen gewaarschuwd voor het gebruik van lachgas en zijn er gevallen bekend van ernstige gezondheidsproblemen na veelvuldig gebruik van lachgas.
- Combinatiegebruik van lachgas en grote hoeveelheden alcohol of andere verdovende middelen is gevaarlijk. Een risico dat aanwezig is bij evenementen.
- Ook zien we dat jongeren <18 jaar lachgas gebruiken aangezien zij geen alcohol mogen drinken. Terwijl er weinig bekend is over het soort lachgas dat ze innemen.
- Verkeerd gebruik kan zorgen voor bevriezing van lijf en ledematen.
- Lachgas is een gevaarlijke stof. Het vervoeren van cilinders met lachgas op steekwagentjes of in rugzakken door menigte tijdens evenementen/koningsdag is een risico. Hoewel er geen regels zijn voor het vervoer en opslag van lachgas onder de 50 liter, betreft het wel een gevaarlijke stof. Lachgas is brand bevorderend, kan ontploffen bij verkeerd gebruik en kan bevriezing veroorzaken.

Ervaringen:

De eerste ervaring tijdens Koningsdag 2019 zijn dat de openlijke verkoop van lachgas is afgenomen. Er zijn twee straatverkopers beboet die daarna niet meer zijn gezien. Mede door de aandacht van de media hebben blijkbaar veel verkopers Alkmaar vermeden. Er lagen ook zichtbaar minder lachgaspatronen op straat. Deze aanpak wordt voortgezet.

Daarnaast wordt ingezet op voorlichting en het aanspreken van gebruikers op straat over de gevolgen van lachgas.

Steller: W. de Jong
Unit Veiligheid, team Bestuurlijke aanpak en Bijzondere wetten